

AFET SONRASINDA TEMİZ SU KULLANIMI*

Bir afet veya acil durum yaşıyorsanız, güvenli olmayan sulardan kaynaklanan hastalıkları önlemek için bazı şeyleri yapmaktan kaçınmak önemlidir.

Bir felaketin ardından;

- Kirli olduğundan şüphelendiğiniz veya size kirli olduğu söylenen suyu içmeyin, bulaşık yıkamayın, dişlerinizi fırçalamayın, yiyecekleri yıkamayın, yemek hazırlamayın, ellerinizi yıkamayın, buz yapmayın, bebek maması yapmak için kullanmayın.
- İçmek, yemek pişirmek ve kişisel hijyen amaçlı kullanmak için şişelenmiş, kaynatılmış ve ye arıtılmış su kullanın.
- Alkol almaktan kaçının. Alkol vücudu susuz bırakarak su içme ihtiyacını artırmaktadır.

✓ **Güvenli olmayan kaynaklardan asla su kullanmayın!**

Afet durumlarında içme suyu bulunamayabilir veya içilmesi güvenli olmayabilir. Ev ısıtma sisteminizin bir parçası olan kalorifer veya kazanlardan gelen suyu asla kullanmayın.

✓ **Kirlenmiş kuyu suyu kullanmayın.**

Depremler ve diğer felaketler, içme suyu kaynaklarının ve kuyuların kirlenmesine yol açabilir. Taşkın suyu, içme, banyo ve diğer hijyen faaliyetleri için kullanıldığında hastalığa yol açabilecek hayvan atıkları, kanalizasyon suyu, kimyasallar ve diğer kirlenici maddelerle kuyu suyunu kirlitebilir. Kazılmış kuyular ve 15 metreden daha az derinlikteki diğer kuyuların, hasar belirgin olmasa bile kontamine olma olasılığı daha yüksektir.

✓ **Suyunuzun kirlenmediğinden ve içmenin güvenli olduğundan emin olana kadar ambalajlı su içmek en güvenlisidir.**

- Suyunuz su basmış özel bir kuyudan geliyorsa, suyunuzun kirlenici madde içermediğinden ve içilmesi güvenli olduğundan emin olana kadar suyu güvenli hale getirmek ve acil durum su kaynakları kullanımı için aşağıdaki yönergeleri dikkate alın.
- Kapsamlı bir sel meydana geldiyse veya bir kuyunun kirlenmiş olabileceğinden şüpheleniyorsanız, suyu içmeyin. Şişelenmiş su gibi güvenli su kullanın.
- Kullanılabilecek kuyular ve test edilmesi hakkında tavsiyeler için genel veya yerel sağlık kuruluşları iletişime geçin.

AFET SONRASINDA TEMİZ SU KULLANIMI*

✓ Suyu kullanıma uygun hale getirin.

Su genellikle kaynatılarak veya dezenfektanlar eklenerek içilebilir hale getirilebilir.

1. Suyu kaynatmak:

Şişelenmiş suyunuz yoksa, suyu güvenli hale getirmek için kaynatmalısınız. Kaynatma işlemi hastalık yapabilecek virüs, bakteri ve parazit gibi mikroorganizmaları öldürmesi sebebiyle suyu güvenli hale getirebilmek için kullanılabilir en kesin yoldur.

Kaynamış suyun tadını;

- Temiz, dezenfekte edilmiş bir kaptan diğerine dökmek ve ardından birkaç saat bekletmek veya
- Her bir litre kaynamış su için bir tutam tuz ekleyerek iyileştirebilirsiniz.

Bulanık suyu kaynatma adımları:

- Temiz bir bez, kağıt havlu veya kahve filtresinden süzün veya çökmesine izin verin.
- Temiz suyu alın.
- Temiz suyu 1 dakika boyunca kaynatın (750 metrenin üzerindeki yüksekliklerde 3 dakika kaynatın).
- Kaynamış suyu soğumaya bırakın.
- Kaynamış suyu temiz, sterilize edilmiş ve ağzı sıkı kapaklı kaplarda saklayın.

Temiz suyu kaynatma adımları:

- Temiz suyu 1 dakika boyunca kaynatın (750 metrenin üzerindeki yüksekliklerde 3 dakika kaynatın).
- Kaynamış suyu soğumaya bırakın.
- Kaynatılmış suyu temiz, sterilize edilmiş ve ağzı sıkı kapaklı kaplarda saklayın.

2. Dezenfektanlar:

Temiz, güvenli, şişelenmiş suyunuz yoksa ve suyu kaynatmanız mümkün değilse, genellikle kokusuz (parfümsüz) ev tipi çamaşır suyu, iyot veya klor dioksit tabletleri gibi bir dezenfektan kullanarak suyu daha güvenli hale getirebilirsiniz. Bu maddeler virüsler ve bakteriler gibi zararlı organizmaları öldürebilir. Ancak, Cryptosporidium paraziti gibi daha dirençli organizmaları kontrol altına almada yalnızca klor dioksit tabletleri etkilidir. Su bir kimyasalla kirlenmişse, bir dezenfektan eklemek onu içmeye güvenli hale getirmez.

AFET SONRASINDA TEMİZ SU KULLANIMI*

✓ **Suyu çamaşır suyu kullanarak dezenfekte etmek:**

Çamaşır suyu farklı konsantrasyonlarda bulunmaktadır. İçme suyunu dezenfekte etmek için kullanmadan önce kullandığınız çamaşır suyunun konsantrasyonunu bilmeniz gerekir. Etiketle bunun belirtilmesi gerekmektedir. Türkiye’de %2-%10 konsantrasyonunda çamaşır suları bulunmaktadır.

Suyunuz bulanıksa, suyu temiz bir bez, kağıt havlu veya kahve filtresinden geçirin veya çökmesine izin verin, ardından temiz suyu alın ve aşağıdaki adımları izleyin.

Suyunuz temiz ise,

1. İçme suyunu dezenfekte etmek için çamaşır suyu etiketindeki talimatları izleyin.
2. Etiketle bu konuda bir talimat yoksa, her 1 litre temiz su için 2 damla çamaşır suyu ekleyin.
3. Karışımı iyice karıştırın.
4. Kullanmadan önce en az 30 dakika bekletin.
5. Dezenfekte edilmiş suyu, ağzı sıkıca kapatılmış temiz, sterilize edilmiş kaplarda saklayın.

✓ **Klor dioksit tabletleri kullanarak dirençli organizmaları kontrol altına almak için suyu dezenfekte etmek:**

- Üreticinin talimatlarını izleyin.
- Dezenfekte edilmiş suyu, ağzı sıkıca kapatılmış temiz, sterilize edilmiş kaplarda saklayın.

3. Filtreleme

Birçok portatif su filtresi, Cryptosporidium ve Giardia gibi hastalığa neden olan parazitleri içme suyundan ayırabilir.

- Taşınabilir bir su filtresi seçiyorsanız, hem bakterileri hem de parazitleri ayıracak kadar küçük gözenek boyutuna sahip bir filtre seçmeye çalışın (mutlak gözenek boyutu 1 mikron veya daha az). Taşınabilir filtrelerin çoğu bakteri ve virüsleri ayıramamaktadır.
- Su filtresi için üreticinin talimatlarını dikkatlice okuyun ve uygulayın. Süzdükten sonra, virüsleri ve kalan bakterileri öldürmek için filtrelenmiş suya iyot, klor veya klor dioksit gibi bir dezenfektan ekleyin.

✓ **Acil durumlarda güvenli su kaynaklarını nereden bulacağınızı öğrenin.**

Alternatif temiz su kaynakları evin içinde ve dışında bulunabilir. Alışılmadık bir kokusu veya rengi olan veya yakıt veya zehirli kimyasallarla kirlenmiş olabileceğini bildiğiniz veya şüphelendiğiniz suyu içmeyin; farklı bir su kaynağı kullanın.

- Evinizin su ısıtıcı deposundan gelen su: Bu su içme suyu sisteminizin bir parçasıdır. Ancak kalorifer borularından gelen suyu kullanmayın.
- Kirlenmemiş su ile yapılan erimiş buz küpleri
- Konserve meyve ve sebzelerden elde edilen sıvı
- Sel suyu veya yağmur suyuyla kirlenmemiş yüzme havuzlarından ve kaplıcalardan gelen su, kişisel hijyen, temizlik ve ilgili kullanımlar için kullanılabilir.
- Kullanılabilecek ve kullanılmayacak sularla ilgili yerel yetkililerin uyarılarını dinleyin.

AFET SONRASINDA TEMİZ SU KULLANIMI*

- Taşkın suyu hastalığa yol açabilecek atıklar, kanalizasyon suyu, kimyasallar ve diğer kirletici maddeler içerebilir. Bu nedenle içme, banyo ve diğer hijyen faaliyetleri için kullanılmamalıdır.
- Ev dışındaki kaynaklardan gelen su, kaynatılarak, dezenfektanlar eklenerek veya filtreler kullanılarak arıtılmalıdır, çünkü bu su, hayvan atıkları veya insan atık suları ile kirlenmiş olabilir. Suyun zehirli kimyasallar veya yakıtlarla kirlendiğinden şüpheleniyorsanız veya bunu biliyorsanız, bu su güvenli hale getirilemez. Böyle suları içmeyin ve banyo yapmak için kullanmayın.

Arıtma ile güvenli hale getirilebilecek olası su kaynakları şunlardır:

- Yağmur suyu
- Akarsular, nehirler ve diğer hareketli su kütleleri
- Göletler ve gller
- Doęal kaynaklar

Not: Yakıt veya zehirli kimyasallarla kirlenmiş hiçbir suyu kullanmayın.

HASUDER Afet ve Acil Durumlar alıřma Grubu

*Kaynak: CDC (<https://www.cdc.gov/disasters/foodwater/safe-water.html>)

Eriřim Tarihi: 10.02.2023